?iddete Maruz Kalma Ölçekleri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *?iddete Maruz Kalma Ölçekleri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30224

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

?iddete Maruz Kalma Ölçekleri (?MKO), bireylerin ya?amlar?nda kar??la?t?klar? farkl? ?iddet biçimlerine maruz kalma düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Bu giri?, özellikle ölçe?in Türkçe'ye uyarlama çal??mas?na odaklanmaktad?r. Fadime Kaya ve Hakan Bilgin taraf?ndan 2012 y?l?nda gerçekle?tirilen bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in lise ö?rencilerinde geçerlik ve güvenilirli?ini incelemi?tir. Çal??ma, ölçe?in Türk kültürüne uygunlu?unu ve ergen popülasyonunda ?iddet deneyimlerini de?erlendirmedeki potansiyelini ortaya koymay? amaçlam??t?r.

Uyarlama süreci, orijinal ölçe?in kavramsal yap?s?n?n korunmas?n? hedeflerken, dilsel ve kültürel e?de?erli?i sa?lamak için titizlikle yürütülmü?tür. Bu ölçek, özellikle gençlerin fiziksel, duygusal ve cinsel ?iddet gibi çe?itli maruziyet türlerini bildirmelerine olanak tan?yarak, okullarda ve toplumsal ba?lamda ?iddetin yayg?nl???n? anlamak için kritik bir psikometri arac? sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

?iddete Maruz Kalma Ölçekleri, ?iddet, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Lise Ö?rencileri, Psikolojik De?erlendirme

Yazarlar

Fadime Kaya, Hakan Bilgin

Amaç

?iddete Maruz Kalma Ölçeklerinin temel amac?, bireylerin ya?amlar? boyunca kar??la?t?klar? veya tan?k olduklar? çe?itli ?iddet türlerinin yo?unlu?unu ve s?kl???n? sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, özellikle okul ortamlar?nda veya aile içinde ya?anan fiziksel sald?r?, duygusal istismar, tehdit ve cinsel taciz gibi deneyimleri kapsamaktad?r. Ölçek, maruziyetin boyutlar?n? nicel hale getirerek, risk alt?ndaki popülasyonlar?n belirlenmesine ve önleyici müdahale programlar?n?n geli?tirilmesine zemin haz?rlar.

Kaya ve Bilgin taraf?ndan yap?lan Türkçe uyarlamas?n?n özel amac?, orijinal ölçe?i Türk lise ö?rencilerinin kültürel ve dilsel ba?lam?na adapte etmek ve bu popülasyonda ölçe?in psikometrik yeterlili?ini kan?tlamakt?r. Bu sayede, Türkiye'de ergenler aras?nda ?iddet maruziyetinin epidemiyolojik çal??malarla incelenmesi mümkün hale gelmi?tir.

Yap?

?iddete Maruz Kalma Ölçekleri, genellikle çok boyutlu bir yap? ölçer. Bu yap?, ?iddetin farkl?

ARABPSYCHOLOGY.COM

ba?lamlarda (örne?in, aile, okul, akran grubu) ve farkl? biçimlerde (örne?in, fiziksel, psikolojik, cinsel) deneyimlenmesini kapsar. Ölçe?in temel psikolojik yap?s?, bireyin travmatik veya zararl? sosyal etkile?imlere ne ölçüde hedef oldu?unu belirlemektir.

Tipik olarak, ölçek alt boyutlara ayr?l?r. Bu alt boyutlar ?unlar? içerebilir (uyarlanan orijinal ölçe?e ba?l? olarak):

Fiziksel ?iddete Maruz Kalma: Vurma, itme, yaralama gibi do?rudan fiziksel zarar görme eylemleri.

Duygusal/Sözel ?iddete Maruz Kalma: A?a??lama, tehdit etme, alay etme, sürekli ele?tiri gibi psikolojik zarar veren eylemler.

Cinsel ?iddete Maruz Kalma: ?stenmeyen cinsel temas veya taciz.

Tan?kl?k Etme: Ba?kalar?n?n ?iddet görmesine ?ahit olma deneyimi (dolayl? maruziyet).

Geçerlik

Kaya ve Bilgin (2012) taraf?ndan yürütülen Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap? geçerlili?i öncelikli olarak incelenmi?tir. Yap? geçerlili?i çal??malar?, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen psikolojik yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini belirlemek için temel te?kil eder. Bu tür çal??malarda genellikle do?rulay?c? veya aç?klay?c? faktör analizi teknikleri kullan?l?r.

Uyarlama çal??mas?n?n sonuçlar?, ölçe?in orijinal yap?s?na benzer faktör yüklerine sahip oldu?unu göstermi? ve Türk lise ö?rencileri örnekleminde geçerli bir ölçüm sa?lad???n? desteklemi?tir. Ayr?ca, ölçe?in di?er ilgili de?i?kenlerle (örne?in, depresyon, anksiyete, dü?ük özsayg?) beklenen yönde ili?kilenip ili?kilenmedi?ini gösteren e?zamanl? geçerlik kan?tlar? da sunulmu? olabilir.

Güvenirlik

Güvenirlik, bir ölçme arac?n?n tutarl?l???n? ifade eder. Kaya ve Bilgin (2012) çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l?k (içsel güvenilirlik) düzeyleri muhtemelen Cronbach Alfa katsay?s? kullan?larak hesaplanm??t?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

?iddete Maruz Kalma Ölçeklerinin Türkçe versiyonunun alt boyutlar? ve toplam puan? için elde edilen iç tutarl?l?k katsay?lar?, ölçe?in Türk popülasyonunda yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu kan?tlam??t?r. Bu, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? madde setleriyle uyguland???nda benzer sonuçlar verece?i beklentisini güçlendirir. Test-tekrar test güvenilirli?i gibi di?er güvenilirlik yöntemleri de ölçe?in zaman içindeki kararl?l???n? de?erlendirmek için kullan?lm?? olabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?nda, ?iddete Maruz Kalma Ölçeklerinin yap?sal geçerli?ini test etmek amac?yla Faktör Analizi uygulanm??t?r. Bu analiz, ölçekteki çok say?da maddenin alt?nda yatan temel boyutlar? veya faktörleri belirlemeyi amaçlar. Genellikle, ?iddet maruziyetinin farkl? türleri (örne?in, duygusal, fiziksel) ayr? faktörler olarak ortaya ç?kmaktad?r.

Kaya ve Bilgin (2012), lise ö?rencilerinden toplanan veriler üzerinde yapt?klar? analizler sonucunda, ölçe?in orijinal yap?s?yla uyumlu, anlaml? ve yorumlanabilir faktör yap?s? elde etmi?lerdir. Bu faktör yap?s?, ölçe?in Türk kültürü ba?lam?nda da ?iddet maruziyetini çok boyutlu bir ?ekilde ölçtü?ünü desteklemektedir. Faktör yüklerinin yeterli düzeyde oldu?u ve faktörlerin birbirlerinden ayr??t??? rapor edilmi?tir.

Ölçme Arac?

Test Tipi: Uyarlama (Orijinal bir ölçe?in Türkçe versiyonu)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Likert tipi derecelendirme içermesi muhtemeldir.)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal Dil (Bilinmiyor, muhtemelen ?ngilizce)

Popülasyon Grubu: Ergenler

Ya? Grubu: Lise ö?rencileri (Yakla??k 14-18 ya?)

Popülasyon Detaylar?: Kaya ve Bilgin (2012) çal??mas?, Türkiye'deki lise ö?rencileri örneklemi üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Ölçek, bireylerin belirli bir zaman dilimi içinde (örne?in, son 12 ay) belirli ?iddet eylemlerine ne s?kl?kta maruz kald?klar?n? de?erlendirmelerini ister. Derecelendirme format?, s?kl??? (hiçbir zaman, bazen, s?k s?k vb.) ölçen Likert tipi bir yap?ya sahip olabilir.

Anahtar Kelimeler

Ergen Psikolojisi, Travma, ?stismar, Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi, Duygusal ?iddet, Fiziksel ?iddet

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut De?il

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: fadimee36@hotmail.com (Sorumlu Yazar)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yaz??ma Adresi: Makalede belirtilen kurumsal adres (Detaylar kaynakta mevcuttur.)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in kullan?m izinleri için sorumlu yazar Fadime Kaya ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik veya klinik amaçl? kullan?mlar için izin prosedürleri, yazar?n kurumsal politikalar?na ba?l?d?r.

Ücret: Ticari olmayan akademik kullan?mlarda ücret durumu yazarla do?rudan görü?ülmelidir.

Test Y?l? (Uyarlama): 2012

Kaynaklar

Kaya, F. ve Bilgin, H. (2012). ?iddete Maruz Kalma Ölçekleri Türkçe uyarlamas?: Lise ö?rencilerinde geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas?. *Anadolu Psikiyatri Dergisi, 13,* 151-157.

Bu ölçekle ilgili orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: siddete-maruz-kalma-olcekleri-toad.pdf

?iddete Maruz Kalma Ölçeklerinin Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Sa?lanan kaynak içeri?inde ölçek maddeleri bulunmamaktad?r. Maddeler, yukar?da belirtilen Kaya ve Bilgin (2012) referans?ndaki orijinal makalede yer almaktad?r. Kullan?m için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM